

N:o 211.

Af Herr **Sven Nilsson** i Österslöv: *Om beviljande af låneunderstöd för sänkning af Ifö-sjön i Willands härad af Christianstads län.*

Under de flesta riksdagarne sedan år 1847 hafva riksdagsmännen för Willands härad begärt understöd af allmänna medel för sänkning af Ifö-sjön i nämnda härad, och sist gjorde jag vid riksdagen sistlidet år enahanda framställning. Dåvarande Stats-Utskott besvarade den, i Utlåtandet N:o 43, sälunda, att, enär hvad Utskottet inhemtat af Väg- och Vattenbyggnads-styrelsens då afgifna generalförslag, Ifö-sjöns sänkning ingick bland de arbeten, som af bemälda styrelse föreslagits till erhållande af understöd utaf de medel, som komma att ställas till Kongl. Maj:ts disposition för vattenaftappningar i mellersta och södra delarne af riket, ansåg sig Utskottet böra hemställa, att något särskildt anslag för ifrågavarande ändamål icke måtte af Riksdagen beviljas, hvilken hemställan af Riksdagen gillades.

Det anslag, som ställdes till Kongl. Maj:ts disposition för vattenaftappningar i södra och mellersta delarne af riket, utgjorde då likasom vid flera riksdagar förut endast 50,000 R:dr, hvaremot ofvannämnda styrelsens generalförslag innehöll, enligt samma Utskotts Utlåtande, att hos styrelsen hvilade från 11 särskilda län planer till 35 arbetsföretag, för hvilka kostnaden var beräknad till 435,735 R:dr och bidraget upptaget till 213,200 R:dr. Som strandegarne svårligen kunna åstadkomma sjöns sänkning utan ett understöd, ungefär lika med den summa sistlidne Riksdag anvisade till *alla* sådana företag i mellersta och södra delarne af landet, var anvisningen på denna summa visserligen af värde, såsom erkännande att företaget *förtjente* understöd; men understöd var det icke; ty om strandegarne vid Ifö-sjön *kunnat* erhålla så stor del af de anvisade 50,000 R:dr, att deras företag derigenom möjliggjorts, så hade allt för många andra dylika företag, hvilka väl äfven förtjenade understöd, måst stå tillbaka för ett enda.

Om det än är Representationens pligt att icke anslå medel utan till högst nödvändiga ändamål, så kan ändock en för långt drifven sparsamhet stundom vara helt annat än god hushållning; ty likasom den enskilde mången gång går miste om vinst, derföre att han icke gör nödiga uppoffringar för bedrifvande af sin näring, så kan

ock Staten förlora i inkomst och styrka, genom uraktlåtenhet att understödja produktiva företag.

Att ifrågavarande sjösänkning är ett sådant, vill jag, så kort som möjligt, söka visa med efterföljande tablå, upprättad efter handlingar, som finnas hos Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen. Derutaf synes, att hela arealen, som förbättras eller vinnes, utgör 1,873 tunnland 26 kappland; att då kostnaden för arbetets verkställande jemte lösen för vattenverken beräknats till 82,509 R:dr 75 öre R:mt, så belöper sig deraf på hvarje tunnland omkring 44 R:dr; att då den vattensjuka jorden, tillsammans 899 tunnland 21 kappland, nu har ett värde af 102,031 R:dr, men torrlagd blir värd 356,563 R:dr 77 öre, så vinnes ett kapitalvärde af 254,532 R:dr 77 öre, som fördeladt gör omkring 283 R:dr per tunnland af förbättrad jord, och att uti denna beräkning af kapitalvinst icke upptagits de 974 tunnland 5 kappland, som blifva en ren landvinning.

Man kan väl invända, att då företaget är så lönande, böra strandegarne kunna verkställa det utan understöd; men så lätt en sådan invändning kan vara gjord, blir den lika lätt att bemöta. Ifö-sjön är Skånes största insjö med vidsträckta stränder i sex socknar, fördelade på flera byalag och en mängd skiftesdelegare. För alla dessa är det icke lätt eller ens knappast möjligt att på annat håll än från Staten få lån till så stort belopp och på sådan amorteringstid att arbetet kan företagas.

Som jag icke anser, att Staten bör lemna anslag utan återbetalningsskyldighet åt företag, som bereda enskild vinst; men väl medelst lån understödja sådana, som af enskilda derförutan icke kunna verkställas; och då en sådan uppoffring från Statens sida, i nu förevarande fall, icke kan öfverstiga den vinst det allmänna onekligen erhåller genom de odlade fält och de ökade skördar, som kunna beredas, vill jag föreslå:

att 54,000 R:dr, utgörande icke fullt två tredjedelar af den beräknade kostnadssumman, beviljas såsom lån på billiga vilkor för sänkning af Ifö-sjön i Willands härad och Christianstads län.

Stockholm den 27 Januari 1870.

Sven Nilsson,
från Österslöf i Willands härad.

Tablå, utvisande fördelen af och kostnaden för sänkningen af Ifö sjö i Christianstads län, upp-
 rättad efter handlingar, som äro tillgängliga hos Väg- och Vattenbyggnads-styrelsen.

	Areal, som vinnes eller förbättras.				Värde på den vattensjuka jorden.				Vinst, enligt värderingen.				Beräknad kostnad på sänkningen.					
	Under vatt- ej värderad.		Vattensjuk, värderad.		Summa.		Det nuvarande.		Det blifvande.		På hela arealen.		På hvarje tunnland.		På hela arealen.		På hvarje tunnland.	
	Tld.	k:d	Tld.	k:d	Tld.	k:d	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.	R:dr.	ö.
Vid 1840—1844 års undersökning upptagne	—	—	673	28	673	28	74,864	—	273,745	77	198,881	77	—	—	82,509	75	44	5
Vid 1863 års dito	—	—	225	25	225	25	27,167	—	82,818	—	55,651	—	—	—	—	—	—	—
Vid dito dito	828	11	—	—	828	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vid dito dito	145	26	—	—	145	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	974	5	899	21	1,873	26	102,031	—	356,563	77	254,532	77	283	—	82,509	75	44	5